

Stichting Vrienden Nederlands Tegelmuseum

Vriendennieuws 2013 – 1

Vanuit ons bestuur

Het bestuur van de Stichting Vrienden kijkt terug op een zeer geslaagde Jaardag, gehouden in het museum en oud provinciehuis van Assen. Ons bestuurslid Leo van Druten had alles prima geregeld.

Tijdens de jaardag hebben we afscheid genomen van ons bestuurslid Bert Schrage. Vier jaar lang heeft hij, met ons, richting gegeven aan onze route door tegelland. Ook heeft hij vier jaar lang namens ons bestuur deelgenomen aan de bestuursvergaderingen van het museum.

Gelukkig zijn wij in de omstandigheid dat we twee nieuwe bestuursleden kunnen verwelkomen in ons bestuur; als eerste Lejo Schenk. Lejo heeft toegezegd dat hij wel voorzitter van het bestuur van de Vrienden wil worden en daar zijn we heel erg blij mee. Het tweede nieuwe bestuurslid is Mark van Veen die de functie van penningmeester zal overnemen.

Een ander heuglijk feit is dat wij voor onze ECTC samensteller Frans Caignie een waardige opvolger hebben gevonden in de persoon van Mario Baeck. De samenstelling en vormgeving van het ECTC-bulletin wordt gedaan door Kelly Witteveen; zij beheert ook de website van het Nederlands Tegelmuseum. Wij kunnen gerust stellen dat wij enorm blij zijn met het werk dat Kelly voor museum en de Stichting Vrienden verricht.

Last but not least zijn we verheugd te melden dat de heer Van Es uit de Bilt ons een legaat van € 8.168.04 (fl. 18.000,00) heeft nagelaten.

Naast een goed en gezegend 2013, namens het bestuur, wens ik u tevens veel leesplezier met dit bulletin.

Marten Boonstra

Even voorstellen, Mark van Veen

Mijn naam is Mark van Veen en ik ben 45 jaar. Ik heb veel met tegels en met het Nederlands Tegelmuseum. Maarten van Veen, mijn vader, nam me al vroeg mee naar de jaardagen en op speurtocht naar tegels door heel Nederland. Nu ben ik

zelf (al weer 20 jaar) begunstiger en mijn vriendin Corine ook. In 2009 en 2010 ben ik een jaar werkzaam geweest in het tegelmuseum. Ik heb toen de taken van Annette waargenomen gedurende haar verlof. Sinds 2002 ben ik handelaar in antieke tegels. Deze komen voornamelijk uit Spanje en Portugal en ik heb ook een grote voorraad Art Nouveau tegels. Ik hoop een inbreng te kunnen hebben in de beslissingen van het bestuur van de vrienden in deze moeilijke tijd. Tevens ga ik de ledenadministratie en financiële administratie voor mijn rekening nemen.

Voor vragen kunt u me het best via e-mail bereiken: info@markvanveen.nl.

Mark van Veen

Even voorstellen, Lejo Schenk

Nadat ik inmiddels enige jaren had meegedraaid in de redactie van ons Jaarboek Tegel, heeft nu het bestuur van de Vriendenvereniging mij gevraagd het voorzitterschap te willen overnemen. Met schroom heb ik die uitnodiging aan-

vaard. Niet in het laatst omdat ik daarmee in de voetsporen tred van de illustere Ger de Ree, die nog steeds een onmisbare stimulator is in museum- en vriendenkring.

Enfin, ik ga het proberen, samen met de al meer ervaren bestuurders. En ik vertel graag iets meer over mezelf.

64 Jaar geleden werd ik geboren in het Achterhoekse Aalten. Als kind keek ik naar de paarse bloempotjes in de schouw van het Saksische boerderijtje waar mijn vader opgroeide. Mijn moeders ouders bezaten een boerderij in Lichtenvoorde, waar al iets voornamere industrieel geproduceerde tegels achter de kachelnis zaten. Al vroeg was ik geïnteresseerd in het boerenantiek. Mijn eerste gedroomde aankoop van een oud spinnewiel, ik zal een jaar of 14 geweest zijn, ging niet door. Ik had slechts een rijksdaalder ter beschikking en kon me bij de handelaar alleen maar vier paarse tegeltjes permitteren die samen een bloemmotief vormden. Ik was er meteen verguld mee, zeker nadat ik een boekje "Tegels" van een zekere Dingeman Korf tegenkwam waar ze instonden (hoevelen van ons verging het net zo....). Ik was verkocht voor de tegel en dat is zo gebleven.

Na mijn middelbare school in Groenlo studeerde ik journalistiek in Utrecht. Radio- en televisiemaken werd mijn vak. Bijna 30 jaar werkte ik in Hilversum bij de interkerkelijke omroep IKON, de laatste jaren als algemeen directeur. In 2000 stapte ik over naar de museumwereld en werd directeur van het Amsterdamse Tropenmuseum (onderdeel van het Koninklijk Instituut voor de Tropen). Vorig jaar ging ik daar met pre-pensioen en sindsdien verdeel ik mijn aandacht tussen een prive-leven, mijn hobby's en een aantal bestuurlijke en adviserende functies. Meest tijdrovend bleek mijn betrokkenheid bij de Raad voor Cultuur, waar ik de adviescommissie voor Musea aanvoer. Op het moment dat ik dit schrijf leggen we de laatste hand aan het advies voor een nieuw museaal bestel in Nederland voor de al even nieuwe minister Bussemaker van OC&W.

Maar al die jaren hebben de tegels mij niet losgelaten. Ik heb inmiddels een aardige, historisch breed uitwaaierende verzameling. Zoals vele verzamelaars ligt mijn eerste belangstelling bij de vroege meerkleurige Nederlandse tegel. Maar ook middeleeuwse vloertegels, tegels en keramiek uit Spanje, Portugal, Turkije en Perzië en zelfs porceleinen tegels hebben mijn interesse. Een nieuw tegelboek strijdt op mijn nachtkastje altijd met de laatste roman van een lievelingsschrijver.

Het museum in Otterlo is een dierbare plek voor me geworden. Aan de inspanningen van velen om daar een steeds beter museum van te maken wil ik

graag bijdragen. Even gemotiveerd ben ik om steeds de kritische discussie te voeren over de bestemming van ons museum op langere termijn. Ik zie er naar uit om in de komende maanden en jaren met velen van U kennis te maken, en zal mijn best doen een goede ambassadeur voor ons museum en zijn vrienden te worden.

Lejo Schenk

2013 Boek *Verglaasde Charme* komt eraan

Vijf jaar na het 40-jarig jubileum van de Stichting Vrienden Nederlands Tegelmuseum zal het boek *Verglaasde Charme / Glazed Charm* dit jaar gaan verschijnen. Momenteel wordt er hard doorgevoerd aan de laatste teksten, vertalingen, aanvragen ISBN nummer, contacten met de uitgever die het boek zal uitgeven, etc. Zoals het er nu uit ziet zal het boek tijdens de Jaardag van de Vrienden op 28 september aanstaande in Otterlo worden gepresenteerd. In enkele vitrines worden dan topstukken uit het boek getoond. Daarnaast zijn wij nog bezig met een ander belangrijk museum in Nederland om daar een parallelexpositie te houden van tegels uit de twintigste eeuw. U wordt op de hoogte gehouden. Dank voor uw getoonde begrip en geduld. Namens alle makers, *Nora de Nas en Ger J.M. de Ree*

Vrijwilligers gezocht

In deze tijden, waarin de culturele sector van ons land toch al flink getroffen wordt door bezuinigingsmaatregelen, zijn de (kleinere) musea meer dan ooit afhankelijk van de inzet van vrijwilligers. Ook ons Tegelmuseum is, om te kunnen voortbestaan, hiervan afhankelijk.

Het bestuur doet dan ook een verzoek aan de Vrienden of zij op enig gebied een vrijwillige taak op zich willen en kunnen nemen. Alle hulp is welkom. Te denken valt aan administratieve, ceremoniële (gastvrouw, -heer) of technische werkzaamheden.

Mocht u zich geroepen voelen een helpende hand uit te steken, dan kunt u zich melden bij het Nederlands Tegelmuseum

Eikenzoom 12

6731BH Otterlo

Tel: 0318-591519

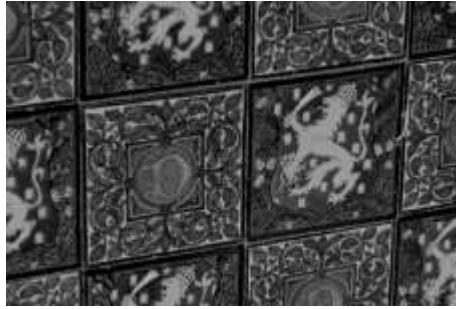
e-mail: info@nederlandstegelmuseum.nl

Bij voorbaat onze hartelijke dank,

Leo van Druten.

Jaardag 2012 te Assen

Het Drents Museum en in het bijzonder de fraaie neogotische Statenzaal was de locatie voor de Jaardag 2012. Drenthe is niet een provincie die direct met tegels geassocieerd wordt, maar het onlangs heropende Drents museum dat, behalve de collectie, over fraaie betegelingen beschikt, en het feit dat vele vrienden in het noorden wonen rechtvaardigden deze keuze.

De dag begon in de voornoemde Statenzaal, waar tafels en stoelen op een informele manier neergezet waren, hetgeen de gezellige sfeer zeer ten goede kwam. Na het welkomstwoord van de dagvoorzitter, lichtte Bert Struik, die de verhinderde directeur Willem Hollander verving, meer dan uitvoerig de huidige stand van zaken van het Nederlands Tegelmuseum toe. Duidelijk is wel dat de toekomst voor ons museum schimmig is vanwege allerlei bezuinigingen, onder andere op subsidies.

Bert-Jan Baas was de jonge, enthousiaste spreker die de twintigste-eeuwse tegelkunst en in het bijzonder de tegels uit het Drents museum, voor het voetlicht bracht. Te hopen valt dat meer van deze jonge en bevlogen tegelliefhebbers zich bij onze Stichting aansluiten.

Nirdosh Petra van Heesbeen verhaalde over een interessante China-reis en de productiecentra van porselein die zij bezocht. Het had niet echt veel met tegels te maken, maar het was boeiend en bood de gelegenheid een kijkje te nemen in dit voor velen nog gesloten land.

Er staan nieuwe, veelbelovende, tegelboeken op stapel. Ons 'Jubileumboek' bijvoorbeeld en de herziene druk (geheel in kleur) van 'de Nederlandse tegel'. Hiervan deden Nora de Nas, Ger de Ree en Jan Pluis verslag.

Naar aanleiding van het verschijnen van het 40^e

nummer van onze oogstrelende uitgave Tegel werd de redactie ervan, Johan Kamermans, Francine Stoffels, Maarten van Veen, Lejo Schenk en Prosper de Jong, gehuldigd en in de bloemen gezet. Wij namen tevens afscheid van ons bestuurslid Bert Schrage onder dankzegging voor zijn inzet.

Na de lunch in het museumcafé Krul (of daarbuiten) vertelde verzamelaar Frans Dronkers, die voor deze dag niet ver had hoeven reizen, over zijn tegels. Altijd zie je weer iets onbekends, telkens wordt je geprikkeld tot het maken van nieuwe veroveringen en... hoe laat ik het toch allemaal zien. (Of niet.)

Na 'Vriend, wat vind je van mijn tegel', het altijd onderhoudende tegelspreekuur van Klaas Regts werd de dag besloten. Velen van ons maakten daarop van de gelegenheid gebruik om het prachtige Drents Museum te bezoeken alvorens weer over het land en daarbuiten uit te waaiëren. Een geslaagde dag.

Leo van Druten.

Jaardag 2013

De Jaardag 2013 wordt in Otterlo gehouden. Nadere details kunt u verwachten in het volgende Vriendennieuws evenals het dagprogramma.

Noteert u alvast de datum: zaterdag 28 september 2013.

Leo van Druten

Museum

Verwerving tegels voor een schouw 'Eigen haard – Goud waard'

Ongeveer 40 jaar geleden werd bij een verbouwing van Kasteel Staverden in Ermelo op de zolder een kleine partij nooit gebruikte tegels aangetroffen, vermoedelijk daterend uit de bouwtijd van dit landhuis. Drie stroken van in totaal 22 tegels met decoraties in neo-renaissance-

stijl, gesigneerd met de naam Joost Thoof en Labouchère, de naam die in het begin van de twintigste eeuw door de Porceleyne Fles in Delft gebruikt werd. Ook is een tegel voorzien van het monogram van Leon Senf, destijds chef van de schilderszaal van de Porceleyne Fles en ontwerper. Kasteel Staverden is in de jaren 1905-1907 nieuw gebouwd op de plaats van een voormalig kasteel, naar ontwerp van architect L.A. van Essen uit Harderwijk. Het landgoed met vervallen huis was juist aangekocht door de Rotterdamse oud-burgemeester ir. F.B. 's Jacob, die in dat jaar ook betrokken was bij de Nederlandse deelname aan de Wereldtentoonstelling in Luik.

De orderboeken van de Porceleyne Fles vermelden op 19 februari 1906 de bestelling van deze schoorsteenbekleding voor de schouw in de eetzaal van 'Huize Staverden' voor een bedrag van 115 gulden, naar ontwerp van Leon Senf. De tegels moesten precies 15 x 15 cm zijn. Drie maanden later blijkt uit de boeken dat er twee tegels bijgemaakt moesten worden. Correspondentie over deze periode is niet bewaard, wellicht waren de tegels toch niet helemaal naar wens en zijn ze op zolder gezet. Ze zijn na de vondst gelukkig niet weggegooid maar door de aannemer meegenomen. En uiteindelijk heeft niemand de tegels ooit in de muur gezet en zijn ze te koop aangeboden. De aankoop was mogelijk door een bijdrage uit het bestemmingsfonds van de Stichting Vrienden Nederlands Tegelmuseum.

Johan Kamermans

Exposities in het Nederlands Tegelmuseum

Bericht van de expositiecommissie

Oproep aan de expositiecommissie, van de heer John Verhulsdonk.

'Zo nu en dan lees ik in het Vriendennieuws dat tentoonstellingen tot stand komen d.m.v. tegels uit het museum en van enkele vrienden. Deze manier van werken heeft fraaie tentoonstellingen als resultaat opgeleverd. Bij deze wil ik u voorstellen om alle Vrienden meer bij deze tentoonstellingen te betrekken.

Waarom? Ten eerste kan het resultaat van de tentoonstelling nog fraaier worden. Ten tweede: de betrokkenheid van de Vrienden voor het museum wordt vergroot. Ten derde: de opkomst van Vrienden bij de opening van de tentoonstelling zal toenemen. Mijn voorstel kan m.i. het beste in het Vriendennieuws onder de aandacht van de Vrienden worden gebracht.'

Antwoord:

De expositiecommissie juicht het voorstel van John Verhulsdonk van harte toe. Daarom geven wij hieronder een overzicht van de lopende, maar vooral ook van de toekomstige exposities. Mocht u materiaal in uw bezit hebben waarvan u denkt dat dit een goede bijdrage kan zijn aan een geplande expositie, neemt u dan contact op met de contactpersoon van de expositie. En lijkt het u wat om ook eens bij een expositievoorbereiding te helpen, neemt u dan contact op met Johan Kamermans (0318-591519).

Expositieoverzicht

Margot Berkman - Kunst in de openbare ruimte

Nog tot en met 3 maart

Antieke tegels als inspiratiebron voor 'Kunst in de openbare ruimte'. Deze expositie maakt verhalen zichtbaar en toont de verbinding tussen traditie,

handwerk en ambacht in relatie tot de hedendaagse kunst. Margot Berkman is – samen met toenmalige duo kunstenaar Eline Janssens – bekend geworden van hun tegeltoepassingen in vaak

ongure of saaie plekken, zoals de fietstunnels in de Berenkuil te Utrecht. In de expositie zijn de antieke tegels met voorstellingen van apen, (tulpen)vazen en dergelijke naast de hedendaagse designtegels geëxposeerd. Aanbevolen!

Tegels & Tuinen

9 maart t/m half juni 2013

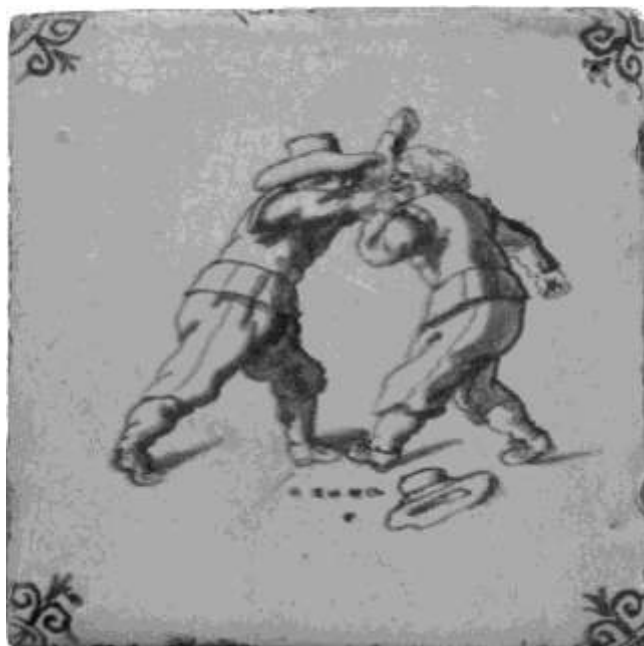
Een inspirerende expositie over sier-
tuinen, volkstuinten
en hobbytuinen,
natuurlijk in combi-
natie met tegels. De
expositie is het re-
sultaat van
samenwerking met
de afdeling Ede van

de landelijke vereniging Groei & Bloei. Het museum verheugt zich op deze 'bloeiende' samenwerking met de mensen met groene vingers. Mocht u interessant materiaal in uw bezit hebben, meldt u zich dan s.v.p. snel aan bij de contactpersoon: Johan Kamermans (0318-591519).

Kinderspelen door de eeuwen

half juni tot eind september

Expositie met allerlei activiteiten voor de jeugd. Het is alweer 34 jaar geleden dat het boek *Kinderspelen op tegels* (Jan Pluis) verscheen. In muren bewaard gebleven tegels bleken een belangrijke documentatiebron bij het beschrijven van de vele kinderspelen uit vroegere tijd. In deze expositie kijken wij terug op wat kinderen toen bewoog en waarmee zij vandaag bezig zijn. Mocht u interessant materiaal in uw bezit hebben, meldt u zich dan aan bij de contactpersoon: Johan Kamermans (0318-591519). Deze expositie wordt mogelijk gecombineerd met een expositie van Taiwanese theaterpoppen, dit als onderdeel van een grotere Edese culturele samenwerking.

Najaarsexpositie en exposities daarna

Deze zijn nog onderwerp van studie. Mocht u suggesties hebben voor een boeiende expositie die veel publiek naar het museum kan trekken, neemt u dan contact op met Johan Kamermans (0318-591519).

Vriendenvitrine

Tot en met april vult Minne Nieuwhof de vitrine. Hij heeft uit de krochten van zijn verzameling een en ander tevoorschijn getoverd. We hebben deze kleine tentoonstelling de titel "VAN ALLES EN NOG WAT – VAN OUD TOT NIEUW" meegegeven.

We zijn wel blij met zijn inbreng, want de vriend die deze maanden de vitrine zou vullen, heeft zich teruggetrokken.

In de maanden mei, juni, juli en augustus komen er haardstenen van de familie Van Eerde in de vitrine. Hun haardstenen met bijbelse voorstellingen waren recent al te zien in het museum. Maar nu gaan we een keuze maken van niet-bijbelse voorstellingen uit hun mooie collectie haardstenen. Het aantal verzamelaars daarvan is niet zo groot, dus we zijn erg blij met deze inbreng. Onder dit stukje vindt u niet meer de naam van Theo Boon, die ons helaas in ontvallen.

Ik neem samen met Marianne van den Ent het stokje van hem over.

Als u in de Vriendenvitrine eens iets van uw collectie wilt laten zien, neem dan even contact op met Marianne of met mij.

e-mail: vrieskool@yahoo.nl

Vries Kool

Wijziging e-mailadres redactiesecretariaat Tegel

Het e-mailadres voor het toezenden van een artikel voor het blad Tegel is gewijzigd.

Het nieuwe e-mailadres is maartenvanveen@ziggo.nl

Beurzen, tegelnieuwtjes, boekbesprekingen

Tegelbeurzen

Tegelbeurs Delft

Zaterdag 16 februari is er weer beurs in Delft voor antieke tegels en bodemvondsten. Openings-tijden : 9.00-13.00 uur.

Locatie: Zalencentrum Delftstede, Phoenixstraat 66, Delft. Het aanbod op deze beurs bestaat uit voornamelijk Nederlandse bodemvondsten zoals: baardmankruiken, majolica, tin, glas, metaalde-ctorvondsten en munten.

Inlichtingen: 0152122227 of 0648466725;
thalderen@yahoo.com

Tegelbeurs Leersum

Zaterdag 2 maart van 10.30 tot 14.30 uur (de toe-gang is gratis).

Locatie: Sport- en Cultuur Centrum De Binder, Hoflaan 29, Leersum.

Routebeschrijving: A12 (Utrecht/Arnhem)

→ Afslag 22 Maarsbergen/Leersum → onderaan afslag rechtsaf richting Leersum volgen (± 5 km)

→ doorrijden tot rotonde en vervol-gens linksaf → 1° stoplicht rechtsaf → na ± 200 meter ligt de Binder aan uw linkerhand.

Inlichtingen:

Gré van Essen & Nora de Nas,
tel 0031 (0)528 279192

Exposities buiten Otterlo

Museum Het Prinsenhof

t/m 1 september 2013

Delfts Blauw. Kunst of Kitsch

De tentoonstelling laat zien hoe dit aardewerk zo populair werd en hoe het imago door de eeuwen heen veranderde. Maak kennis met de verschil-lende aspecten van Delfts Blauw. Ontdek hoe het aardewerk werd gemaakt, bekijk het door de ogen van kunstenaars, die dit aardewerk als inspiratie-bron gebruikten. Delfts Blauw is een Hollands

icoon, maar is het kunst of kitsch? In enige film-pjes is de verzamelwoede van wat liefhebbers te bekijken. Onder andere komt de collectie beren-tegels van Jaap en Wik Hoekstra aan de orde. De tentoonstelling is beslist een bezoek waard.

Open: di t/m zo 11.00- 17.00 uur.

Sint Agathaplein 1, 2611 HR Delft

Tel. 015 2602358 (receptie Erfgoed Delft)

www.prinsenhof-delft.nl

Keramiekmuseum Princessehof

Permanente expositie

In het Princessehof is vanaf oktober 2012 een spectaculair tegeltableau te zien: 'De Hertenjacht' van Willem van der Kloet (1706/1707). Met een afmeting van maar liefst 5,85 meter breed en 1,70 meter hoog is het tableau het grootste in een openbare Nederlandse collectie. Het telt 585 te-gels. Het tegeltableau is eigendom van het Amsterdam Museum en in langdurig bruikleen afgestaan aan Keramiekmuseum Princessehof. Het is afkomstig uit het in 1899 gesloopte paleis van de familie Galvão Mexia aan de Rua dos Mouros in Lissabon en werd begin jaren '90 door

het Amsterdam Museum verwor-ven. In dit Portugese paleis waren maar liefst twintig Amster-damse tegeltableaus verwerkt. Tegeltableaus van deze omvang

zijn in Nederland nooit toegepast en alleen ver-vaardigd voor de export naar Portugal. Het waren de Amsterdamse tegelbakkers Jan van Oort (1645-1699) en Willem van der Kloet (1666-1746) die deze grote tableaus vervaardigden. Ja-renlang waren zij hofleverancier voor Portugese kerken, kloosters en paleizen. Het tegeltableau heeft een fraaie plek gekregen in de presentatie Europese keramiek van het Princessehof. Het is een voorbeeld van een exportstuk van uitmuntende kwaliteit. Het wordt bovendien in samenhang getoond met ander Nederlandse faience zoals Delfts en Fries aardewerk.

Open: di t/m zo 11.00 - 17.00 uur.

Grote Kerkstraat 11, 8911 DZ Leeuwarden

Tel. 058 2948958

www.princessehof.nl

MIAT

t/m 10 maart 2013

Gevloerd en betegeld. De Belgische tegelindustrie.

De Belgische tegelindustrie van art nouveau tot seventies. Belgische tegelbedrijven kenden in de 20ste eeuw faam in binnen- en buitenland. Bedrijven als Boch Frères, Gilliot en Maison Helman waren toonaangevend. Het grote succes van de vloer- en wandtegel is te danken aan prachtige realisaties in art nouveau, van ingenieuze geometrische patronen en sierlijke bloemen tot verfijnde, kleurrijke tegeltaleaus. Ze werden op maat gemaakt en ontworpen door decorateliers of vooraanstaande kunstenaars en sierden gevels, interieurs en handelszaken. Herontdek deze verloren erfgoedparel!

Naast prachtige tegelpanelen ziet u ook het productieproces en de werkomstandigheden in de tegelfabrieken.

Open: di t/m zo 10.00 – 18.00 uur

Minnemeers 9, 9000 Gent, België

Tel. 0032 92694200

www.miat.gent.be

Tegelnieuwtjes

Azulejar 2012 en LNEC

Wie weleens in Portugal is geweest, met de excursies van de Stichting Vrienden of op eigen gelegenheid, weet dat veel gebouwen helemaal van buiten betegeld zijn. Vooral in de tweede helft van de negentiende eeuw ontstaat de mode om gevels volledig te bekleden met patroontegels. Anderhalve eeuw later bepalen deze nog altijd de indruk van de oude Portugese steden, maar ook zijn sporen van verval vaak zichtbaar.

Aan de universiteit van Aveiro is een onderzoeksproject Azulejar (<http://azulejar.web.ua.pt>) begonnen over de oorzaken van verval en mogelijkheden tot behoud van deze karakteristieke

gevels, onder leiding van dr. Ana Luisa Velosa. In de stad Ovar is een inventarisatie gemaakt van de conditie van een groot aantal façades en zijn enkele mogelijkheden voor restauratie en conservering uitgetoet. In oktober vond in Aveiro een driedaags congres plaats over het onderzoek naar historische betegelingen, met speciale aandacht voor de fysieke kenmerken van de tegelscherf en historische mortels.

Vanuit Nederland waren Kate van Lookeren Campagne, hoofddocent restauratie keramiek en glas aan de UvA, en ondergetekende aanwezig. Zelf was ik als gastspreker uitgenodigd en heb ik een overzicht

gegeven van de inspanningen van Nederlandse tegelfabrikanten om vanaf de laatste

decennia van de negentiende eeuw een product te maken dat weersbestendig is. Vergelijkbaar onderzoek vindt ook plaats aan het LNEC in Lissabon, waar onder leiding van dr. João Mimoso de samenstellingen van scherven en glazuren worden onderzocht (www-ext.lnec.pt/AzTek).

Onder meer van zestiende-eeuwse Vlaamse tegels die in de zestiende eeuw zijn toegepast in het paleis van de hertogen van Bragança in Vila Viçosa, waarvan deze winter een tentoonstelling in het Museu Nacional do Azulejo te zien is (nog t/m 28 februari). Voor een onderzoek naar de verscheidenheid in de samenstelling van de blauwe kobaltglazuren zijn ook enkele dateerbare scherven uit de collectie van het Nederlands

Tegelmuseum naar Lissabon geweest. Vanuit dit onderzoeksproject AzTek wordt ook gewerkt aan een internationaal tijdschrift over de conservering van betegelingen in situ, waarvan wellicht dit jaar een eerste nummer zal verschijnen.
Johan Kamermans

Nederlandse deelnemers tijdens de workshop sjabloneren van tegels.

Wat valt er veel te genieten van tegels via uw scherm, voorjaar 2013

In het Vriendennieuws 2012-II is een overzicht opgenomen met websites van instellingen waarop tegels en tegelcollecties worden gepubliceerd die vanuit huis te bestuderen zijn. Hierop zijn de nodige positieve reacties binnengekomen.

Aandachtige speurders op het internet wisten nog enkele bijzondere sites te vinden. Hartelijke dank daarvoor. Wij geven hierbij de gegevens graag door.

www.anthonyslayter-ralph.com:

Early Islamic tiles / islamitische tegels uit de collectie van Lockwood de Forest II (1850-1932).

Het gaat om vroeg verzamelde stukken die goed gedocumenteerd zijn. De tegels zijn tevens te koop. Amerikaanse site.

www.lemondacarre.com:

De Franse verzamelaar Benoît Fay is een groot kenner en verzamelaar van Franse tegels. Wanneer u meer wilt weten over Franse vloer- en wandtegels, dan is een bezoek aan zijn website zeer de moeite waard. Onder verzamelaars in ons land zijn er geregeld vragen over oude vloertegels. Deze site laat ook veel prachtige vloertegels

uit de 13e- tot 17e-eeuw zien. Hierbij de afbeelding van een 16e-eeuwse portrettegel van Brémontier Massy (Haute Normandie).

www.deupie.nl:

Ons bestuurslid Tonny Pijper heeft wederom prachtige foto's van de geslaagde Jaardag 2012 in het Drents Museum te Assen op zijn website geplaatst.

Oproepen van Vrienden

Inzettegels / Schooltegels

Langs deze weg wil ik u, als lezer van dit bulletin en als verzamelaar van tegels, een bijzondere vraag stellen; maar allereerst enige uitleg: Ik ben op zoek naar voorbeelden van inzet- of schooltegels; bijna altijd van het formaat 150 x 150 x 8 mm, welke voor het grootste deel gefabriceerd zijn in Alphen a/d Rijn, in de jaren 1920 – 1930. Ik ben bezig met een studie over dit fenomeen. Deze tegels werden geplaatst in voornamelijk kleuterscholen. Meestal waren de voorstellingen dieren (in hele series), maar ook wel herkenbare voorwerpen zoals een gieter, een trap, boot, klomp of zelfs een stoomtrein. Onder iedere tegel was een kledinghaak bevestigd waaraan het kind zijn jas kon ophangen. Kleuters konden nog niet lezen en zij hingen hun jas dus op bij de olifant of het paard, de vlinder of de poes.

Mijn vraag is nu wel duidelijk, denk ik: Kent u zulke tegels of bezit u dergelijke tegels, weet u uit welke school ze kwamen, zijn er foto's van dat schoolgebouw en nog mooier, zijn er foto's bekend van de hal of gang waar de tegels in zaten? Dan hoor ik het graag. Twee voorbeelden van zo'n tegel vindt u hierbij.

Het is niet mijn bedoeling om de tegels van u te kopen, het is mijn bedoeling om er foto's van te maken. Op dit moment heb ik al zo'n 8 verschillende types, en zijn de scholen van 3 daarvan bekend.

Graag een mail naar: martenboonstra@home.nl en als het mogelijk is, met een foto van de tegel erbij.

Bij voorbaat mijn hartelijke dank.

Marten Boonstra (tel: 0515-418849)

ECTC

Sinds enige tijd zijn ECTC Bulletin 34 (Februari 2012) en Bulletin 35 (September 2012) te vinden op www.nederlandstegelmuseum.nl/Vrienden/Vrienden_Index.htm

Deze beide bulletins werden met enige vertraging gepubliceerd door de overdracht van de redactionele verantwoordelijkheid van Frans Caignie naar Mario Baeck. De vormgeving van deze bulletins werd verzorgd door Kelly Witteveen, de nieuwe webmaster voor het Nederlands Tegelmuseum, die deze taak eveneens van Frans Caignie overnam. De rijke inhoud van deze beide bulletins bewijst dat er voldoende interessante informatie uit de tegelwereld beschikbaar is om een voortzetting van ECTC als internationaal nieuwsbulletin te rechtvaardigen.

Ook ECTC Bulletin 36, met tegelnieuws tot februari 2013 is sinds enige tijd beschikbaar. Het ECTC Bulletin wordt vanaf nu, zoals het hoort, maand na maand aangevuld met nieuwe berichten. Gelieve van nu af alle nuttige informatie naar onderstaand adres toe te sturen, hetzij per post of digitaal.

Uw medewerking wordt bijzonder gewaardeerd.

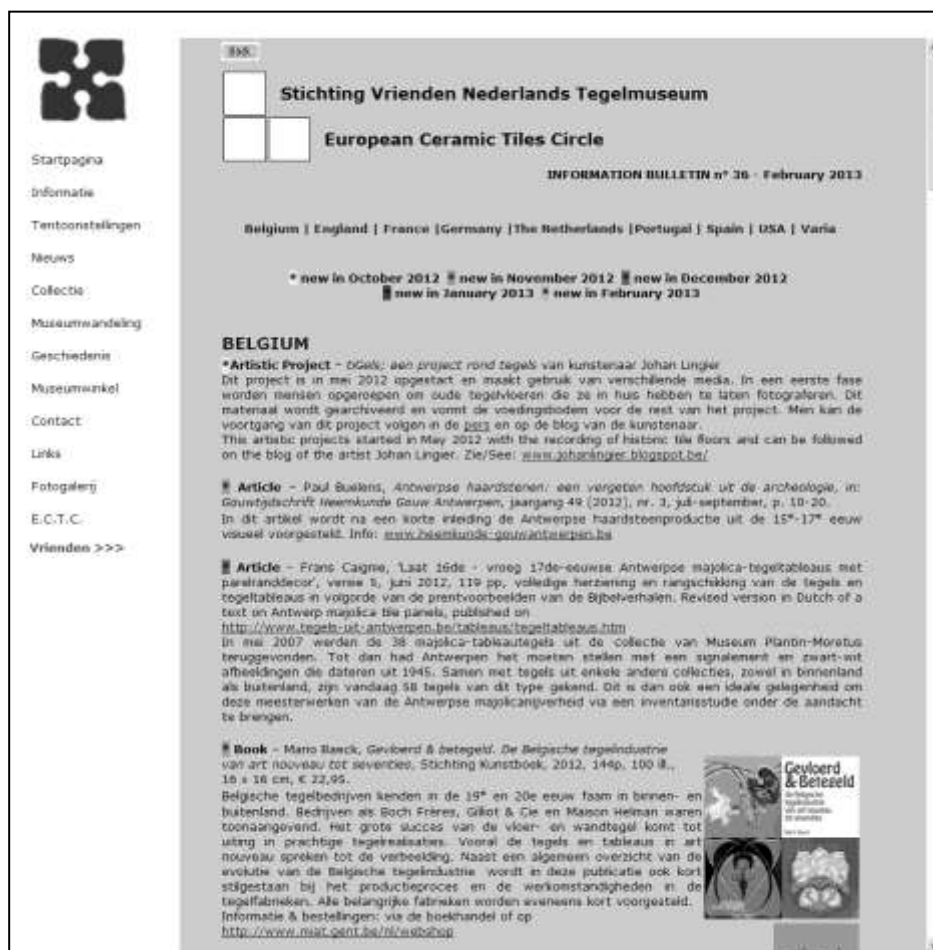
European Ceramic Tiles Circle, t.a.v.

Mario Baeck

Molenstraat 42c

B-2861 O.-L.-V.-Waver, België,

mario.baeck@telenet.be

Stichting Vrienden Nederlands Tegelmuseum
European Ceramic Tiles Circle
INFORMATION BULLETIN n° 36 - February 2013

Belgium | England | France | Germany | The Netherlands | Portugal | Spain | USA | Varia

* new in October 2012 * new in November 2012 * new in December 2012
* new in January 2013 * new in February 2013

BELGIUM

*** Artistic Project - 06&6:** een project rond tegels van kunstenaar Johan Lingier
Dit project is in mei 2012 opgestart en maakt gebruik van verschillende media. In een eerste fase worden mensen opgeroepen om oude tegelvloeren die ze in huis hebben te laten fotograferen. Dit materiaal wordt gearchiveerd en vormt de voelingsbodems voor de rest van het project. Men kan de voortgang van dit project volgen in de pers en op de blog van de kunstenaar.
This artistic projects started in May 2012 with the recording of historic tile floors and can be followed on the blog of the artist Johan Lingier. Zie/See: www.johanlingier.blogspot.be/

*** Article - Paul Buelens, Antwerpse haardstenen: een vergeten hoofdstuk uit de archeologie in Gouwfijtschrift IJewakunde Gouw Antwerpen, jaargang 49 (2012), nr. 3, juli-september, p. 10-20.**
In dit artikel wordt na een korte inleiding de Antwerpse haardsteenproductie uit de 15^e-17^e eeuw voorgesteld. Info: www.ijewakunde-gouw-antwerpen.be

*** Article - Frans Caignie, Laat 16de - vroeg 17de-eeuwse Antwerpse majolica-tegeltableaus met paralleldecor, versie 3, juni 2012, 119 pp., volledige herziening en rangschikking van de tegels en tegeltableaus in volgorde van de prent-voorbeelden van de Bijbelverhalen. Revised version in Dutch of a text on Antwerp majolica tile panels, published on <http://www.tegelnet-ut-antwerpen.be/tableaus/tegeltableaus.htm>
In mei 2007 werden de 38 majolica-tableautegels uit de collectie van Museum Plantin-Moretus teruggevonden. Tot dan had Antwerpen het moeten stellen met een signalement en zwart-wit afbeeldingen die dateren uit 1945. Samen met tegels uit enkele andere collecties, zowel in binnenland als buitenland, zijn vandaag 58 tegels van dit type gekend. Dit is dan ook een ideale gelegenheid om deze meesterwerken van de Antwerpse majolica-vensterij via een inventarisstudie onder de aandacht te brengen.**

*** Book - Mario Baeck, Gevoerd & betegeld. De Belgische tegelindustrie van art nouveau tot seventies. Stichting Kunstboek, 2012, 144p., 100 ill., 19 x 18 cm, € 22,95.**
Belgische tegelbedrijven kenden in de 19e en 20e eeuw faam in binnen- en buitenland. Bedrijven als Boch Frères, Gillet & Cie en Maeson Heiman waren toonaangevend. Het grote succes van de vloer- en wandtegels komt tot uiting in prachtige tegeltableaus. Vooral de tegels en tableaus in art nouveau spreken tot de verbeelding. Naast een algemeen overzicht van de evolutie van de Belgische tegelindustrie wordt in deze publicatie ook kort stilgestaan bij het productieproces en de werkomstandigheden in de tegelfabrieken. Alle belangrijke fabrieken worden eveneens kort voorgesteld. Informatie & bestellingen: via de boekhandel of op <http://www.naar-cent.be/nl/wtbshop>

Advertenties en informatie

Voor winkels, ateliers en bedrijven is er de mogelijkheid om in het Vriendennieuws te adverteren. Het gaat dan om 1/8 pagina, die twee keer wordt geplaatst (in februari en september). Het tarief is 125 Euro.

Informatie voor het volgende Vriendennieuws (september 2013) kunt u voor 15 augustus 2013 sturen naar: marianne.florschutz@kpnmail.nl

of naar: Marianne Florschütz,
Bieberglaan 27
4834 MJ Breda

Nog enkele impressies van de jaardag 2012 in de Statenzaal van het Drents Museum te Assen.

Harlinger Aardewerk- & Tegelfabriek

Voorstraat 84 8861 BP Harlingen

Telefoon: 0517-415362

Fax: 0517-415352

www.harlinger.nl

oswald@harlinger.nl

In ons atelier restaureren en/of completeren wij tegels en aardewerk van 1600 tot en met de Jugendstil periode.

Bovendien zijn wij in staat om binnen deze periode renovatie toe te passen in elke interieurstijl.

Antieke Tegels De Duif Heino

www.antieketegelsdeduif.net

Piet Borghardt

Tel +31 (0)572 355022

Mob. 06 3050 4723

borghardt@hetnet.nl

Nederlands
Tegelmuseum

Vrienden van het Nederlands Tegelmuseum
krijgen 10% korting op aankopen in de
museumwinkel,
op vertoon van de vriendenkaart.

Tegel met een
voorstelling van
een vogel.
Veelkleurig.
1625-1650

FRIDES LAMÉRIS

KUNST- EN ANTIEKHANDEL V.O.F.
GLAS & CERAMIEK

NIEUWE SPIEGELSTRAAT 55
1017 DD AMSTERDAM
TELEFOON: 020-6264066
TELEFAX: 020-6265893

ALBARELLO

De kunst van het tegelmaken

www.albarello.nl

friesche tegelfabriek de albarello b.v.
berltsumerdijk 35, 9036 mt menaldum
tel.: 0518-481923

KOOS ROZENBURG ANTIQUITEITEN

Spec. tegels en delfts blauw
uit de 17^e en 18^e eeuw

ook: vroeg ijzer,
meten en wegen,
oude schaatsen

DELFT

MARKT 2

2611 GT

015 2147828

In- en verkoop van antieke en nieuwe tegels

Eduard Kramer

Nieuwe Spiegelstraat 64

1017 DH Amsterdam

Tel: 020-6230832 Fax: 020-6388740

Webshop: www.Antique-tileshop.nl

Email: eduard_kramer@hotmail.com

**HIER IS NOG
RUIMTE VOOR UW
ADVERTENTIE !**